

KELLEST SAAB UUS ÕPILAS- PRESIDENT?

SELLES NUMBRIS VEEL...

- * Millega tegelesid suvel õp Liira, õp Suurmets ja juhiabi Pille Liivamägi? Lisett Pärna kirjutab
 - * Kümnendikud tutvusid Valgemetsas. Karl Pütsepp ja Helina Kalbe kirjutavad
 - * Meie kooli õpilasfirma. Kristi Vint kirjutab
- J A P A L J U M U U D P Õ N E V A T !**

**PEATOIMETAJA
JUHTKIRI**

**TARKUSE-
ARMASTUST
KÕIGILE**

Nüüd on see siis käes. Uus maja, uued õpetajad, uued kümnendikud (seekord lausa viies (*sic!*) paralleelis). Uueneb ka Tamme Leht - värskendame toimetust, toome juurde uusi rubriike ja paneme senisest rohkem rõhku erinevate arvamuste avaldamisele. Ent kõik on veel natuke tundmatu, natuke liiga uus. Kohanemine võtab aega! See on loomulik. Mida soovida kooliperlele nende lõputute uuenduste taustal ja uue kooliaasta alguses?

Suvisel reisil Londonisse tekkis sõbraga arutelu, et mida õieti tähendab lühend PhD. Oskasin öelda vaid niipalju, et lühend tuleb väljendist *Doctor of Philosophy*, ent miks just *philosophy* (ing k filosoofia). Ei jäänud midagi üle kui kõrgetest rändlustasudest vaatamata Vikipeedia abi kasutada. Sealt sai lugeda järgmist: “[...] *the term philosophy does not refer solely to the field of philosophy, but is used in a broader sense in accordance with its original Greek meaning, which is “love of wisdom”.*” Seega oli mõiste “filosoofia” algne tähendus kreeka keeles “tarkuse-armastus”.

Just seda soovingi meile kõigile - õpilastele, õpetajatele ja kooli juhtkonnale: armastage tarkust. Olge filosoofid! Jälgides teemasid, mis viimastel aastatel ülesse on kerkinud (kooselu-seadus, pagulased), õieti seda, kuidas nendele teemadele on reageeritud sotsiaal-meedias ja kommentaariumites, tuleb tunnistada, et armastust tarkuse järele on järjest enam vähemaks jäämas. Seega muutkem seda! Lugegem ja uurigem, avastagem. Loogem seoseid erinevates ainetes õpitu vahel. Käigem rohkem looduses ja märgakem, mis meie ümber toimub.

Head uue õppeaasta algust!

Karl Pütsepp
Peatoimetaja

KUU -

Koolimaja ehitus on pooleli - puuduvad prügikastid, peeglid, istumiskohti on koridorides vajaka jne jne. Ja aktusel rõhutasid kõik ühest suust: koolihoone justkui polekski üldse tähtis. Normaalsed õppimistingimused siiski on!

KUU +

Õppetööd suudeti alustada ikkagi 1. septembrist.

**TOIMETUS
SÜGIS 2015**

Peatoimetaja
Karl Pütsepp

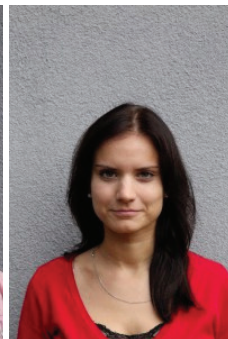
Abipeatoimetaja
Eliise Elken

Peakeeleteimetaja
Hanna-Annika Kuulmets

Varia- ja omaloomingu-
külje toimetaja
Triin Hunt

Uudisterubriigi
toimetaja
Kristi Vint

Arvamus- ja haridus-
rubriikide toimetaja
Artur Anderson

Persoonilugude
rubriigi toimetaja
Evelin Mühlberg

Toimetaja
Lisett Pärna

Toimetaja-fotograaf
Helina Kalbe

Tamme Leht otsib ...

- * keeleteimetajaid
- * kirjutajaid
- * fotograafe
- * küljendajat

Kirjuta oma soovist:
tammeleht@tammegymnaasium.ee

Lisa oma nimi, klass ning millega lehes tegeleda tahad.

JÄÄME OOTAMA!

ÕPILASESINDUS OTSIB PRESIDENTI

Tamme Lehe toimetus

Õpilasesinduse praegune president Birgith Puhmas (12TE) teatas TL-i mainumbris, et ei kavatse sügisel enam teist korda kandideerida. Paljudele ootamatult tulnud otsus on viinud ÕE aktiivsemad liikmed pingeid tekitavale uute presidendikandidaatide otsingule.

Õpilasesinduses toimus lõppenud õppeaastal palju positiivseid muutusi. Samas tekitab vaidlust tõsiasi, kas muutused tõi uus president või senisest aktiivsemad liikmed. Eelmisel aastal õpilasesinduse tegevuses aktiivselt kaasa löönud, ent nüüd ametit maha panev Henrik Hansman (12LO) pidas kõige tähtsamaks muutuseks seda, et nii kooli huvitegevuse kui ka õpilaste õiguste eest seisvat organisatsiooni on hakatud tähele panema. „Varasemalt ei teatudki, et meie koolis õpilasesindus on. Birgith suutis ÕE-d populaarsemaks muuta,” ütles Hansman.

Nüüd, seoses uue koolimaja ning paljude uute õpilastega, on ÕE presidendi koht olulisem kui kunagi varem. Seetõttu on õpilasesinduse tuumik asunud organisatsioonile uut võimekat juhti otsima. Põhiliselt on räägitud neljast võimalikust kandidaadist: Emma Kinnunen (11ME), Eliise Elken (11ME), Karl Pütsepp (12LO) ning Lisett Pärna (11ME). Ent võimalikud kandidaadid senistest liikmetest on veel Britta Nõmmik (11ME) ning Kristjan Laubholts (12ME). Pole sugugi võimatu ka õe-välise kandidaadi tulek, varasemalt on püüdnud presidendiks kandideerida ka näiteks Mariliis Hollo (12HU), kusjuures enamik senise presidendi vastaseid on koondunud just Hollo seljataha. Kandideerimist kaalub ka Janette Jallai (12LO). Asjaolu, et kõik praegusest esindusest pärit võimalikud kandidaadid (Kinnunen, Pütsepp, Elken, Pärna) suhtuvad võimalikku kandideerimisse leigelt või on selgelt öelnud, et ei kandideeri, suurendab Hollo ja Jallai šansse.

Tamme Lehe peatoimetaja Karl Pütsepp kinnitas, et tema poole on kandideerimise asjus pöördutud. Samas ütles ta kindlalt, et tema ennast uue presidendina ei näe. „Kaheteistkümnenda klassi, koolilehe ja ringide juhendamise kõrvalt ei tule õpilasesinduse presidendi amet kõne allagi. Kui ettepanek oleks tehtud kümnendas või üheteistkümnendas klassis, siis oleks see veel võimalik olnud. Aga täna ütlen sellele pakkumisele kindla ei,” ütles Pütsepp resoluutselt. Samas on tal selge nägemus, milline peaks uus president olema. „Õpilasesinduse president peab olema kindlameelne, tark ja hea suhtleja. Kindlameelsus on vajalik, sest paratamatult on erinevatel liikmetel erinevad arvamused, ühiselt tegutsemiseks on väga head juhtimis- ning suhtlemisoskust vaja. Tarkus on tarvilik vara igas ametis,” märkis Pütsepp muiates. Ühtegi konkreetset nime ta aga välja tuua ei tahtnud. „Olen selles küsimuses poliitiliselt korrektne, ent see ei välista, et mul kindlat veendumust ei oleks”.

Ametist lahkuv Henrik Hansman arutab Lisett Pärnaga ÕE tuleviku üle. Foto: Evelin Mühlberg

Hansman toetab presidendikandidaadina Emma Kinnuneni. „Kogemustest tal juba väheks ei jää,” sõnas ta ning lisas, et ka juhtimisoskus on Kinnunenil teistest kandidaatidest selgelt parem.

Mariliis Hollo ütles, et peab presidendiks kandideerimist kõvasti kaaluma. „Antud hetkel tunnen, et kohustus on palju, kuid õpilasesindusest olen ma alati huvi tundnud, ning kes teab, võib-olla otsustan siiski see aasta kaasa lüüa,” sõnas ta. Kuidas ta täpselt kaasa lööb, jättis Hollo esialgu lahtiseks. Samas lisas ta, et kui ta tõepoolest presidendiametisse valitaks, ei keskenduks ta nii palju stiilipidudele ning hoolitseks rohkem gümnaasistide igapäevase heaolu eest. Ka väitega, nagu oleks uuendused toonud senine president Puhmas, Hollo ei nõustu. „Igas asjas on tõuse ja mõõnasid, kui Annika oli president, siis tõesti ÕE-s ei toimunud midagi, enne seda oli ÕE aga väga aktiivne, nüüd siis jälle, aga ma ei usu, et põhjuseks on Birgith, vaid hoopis aktiivsed tavaliiikmed.”

Samas on õpilasesindusse mittekuuluvad õpilased Puhmase tööga enamasti rahul. „Ta võtab kogu asja südamega ja on sellesse pühendunud. Vahepeal näeb isegi liiga palju vaeva, aga tal on palju huvitavaid ideid,” märkis senise presidendi klassiõde Evelin Mühlberg (12TE). Samuti oleks ta pooldanud Puhmase jätkamist. „Jah, usun, et ta oleks saanud hästi hakkama, aga kindlasti ei peaks tegema midagi sellist, mida enam ei jõua.” Võimalike uute presidentide kohta oli Mühlbergil kiidusõnu jagada pea kõigile kandidaatidele. „Mariliis Hollo oli väga kindlate ideedega, teadis, mis on tema siht ÕE-s. Kristjan Laubholts on mulle meelde jäänud alati sõbraliku ja toredana. Samuti oli ta väga aktiivne ega kartnud kellegagi suhelda. Eliiset teame me kõik kui head blogijat, seega usun, et nii hea pühendumisvõimega inimesel pole probleemi ÕE juhtimisega.”

Üheks võimalikuks kandidaadiks on tõusnud ka Janette Jallai (12LO). Jallai on Hollost suuremgi senise presidendi kritiseerija, peamiseks põhjuseks, miks ta Puhmast ei poolda, pidas ta aktiivsuse puudumist. „Birgith andis väga paljud oma kohustused kaaslastele üle ning hiilis üritustest pidevalt eemale.

väga midagi informatiivset teada ei saanud, ta oli väga otsustamisvõimetu ja soovis liigselt teiste arvamust teada ning kui me tupikusse jooksimise, siis nii ka jäi.” Teistest kandidaatidest peab Jallai kõige tugevamateks Hollot ja Pütseppa. „Mariliis on üks tegusamaid inimesi, keda ma tean. Teistest kandidaatidest tean väga vähe, aga Elliise oleks presidendina minu jaoks täiesti välistatud. Pütsepp tooks kooliellu rohkem poliitikat ja see oleks kindlasti positiivne, sest õpilased muutuksid siis palju teadlikumaks riigis toimuvast, eriti arvestades, et Riigikogu on otsustanud valimisea langetamise kohalikel valimistel.” Oma kandideerimist kommenteerib Janette Jallai järgmiselt: „Presidendi kõrval on suur roll kaasliikmetel ja nende ideedel. Võib ju loota, et tulevane kooliaasta tuleb ürituste poolest veelgi mitmekesisem! Kindlasti on kandidaate, kes suudaksid pakkuda paremat. Seni on tehtud liialt vähe ning valesid asju.”

„Kui Birgithi intervjuud lugesin, siis torkas silma lõik, kus ta väitis, et sai oma katsumused presidendina proovitud, ja ma arvan, et mingis mõttes see käis talle üle jõu ja uuel õppeaastal ta rohkem ei viitsi. Varasemalt on ju üks president mitu aastat olnud. Vahel jäi mulje nagu teeks ta tööd, mida talle tegelikult teha ei meeldi, aga muud ei jää üle,” lisas Jallai.

Senine II asepresident ning samuti võimalik kandidaat Elliise Elken sõnas, et tema pooldab varianti, kus uus president tuleks seniste liikmete seast. „Kogemused on presidendiametis üliolulised,” ütles Elken. Kas ka tema kavatseb kandideerida? „Ma pigem näen võimalike kandidaatidena Mariliisi või Emmat.” Samas kiitis ta ka eelmist presidenti. „Stiilipäevad, postkast – need on vaid vähesed algatused, mis tema ajal ühiselt käima lükkati.”

Seega ei taha võimalike Birgith Puhmase järeltulija nimede ring just oluliselt kokkupoole tõmbuda. Kuluhaarides sosistatavatest kandidaatidest ütles meile vaid Karl Pütsepp, et tema ei kavatse kindlasti õpilasesinduse presidendiks kandideerida. Samas pidas ka Kristjan Laubholts mittekandideerimist tõenäoliseks, kindlalt “ei” ütlemata. Alles jäänud viis naist, kelle seast ilmselt uus president ka valitakse. Aga kas presidendiks saab suurte kogemustega Emma Kinnunen, senine asepresident Elliise Elken, õpilasesinduse liige Lisett Pärna või Birgith Puhmase opositsiooni juhtfiguurid Mariliis Hollo ja Janette Jallai? Puhmase ametiaeg lõpeb septembri lõpus, siis valitakse õpilasesindusele ka uus president.

KES NAD ON?

Võimalike kandidaatide teejuht

EMMA KINNUNEN (11ME)
Kooliga seotud tegevus: ÕE liige
Mulje temast: Kindlasti kõige laiahaardelisema ÕE kogemusega. Tihedalt seotud Eesti Õpilasesinduste Liiduga.
Hobid: kaitseliit, EÖOL
Toetus: Enamik senisest ÕE-st, sh Elliise Elken

LISETT PÄRNA(11ME)
Kooliga seotud tegevus: ÕE liige
Mulje temast: väga positiivne ja olnud ÕE-s väga tegus
Hobid: võrkpall
Toetus: enamik ÕE-st

JANETTE JALLAI (12LO)
Kooliga seotud tegevus: endine ÕE liige
Mulje temast: Senise presidendi Birgith Puhmase kõvahäälnud kritiseerija. Ent kas ta saaks ise paremini hakkama?
Toetus: Populaarseim opositsioonikandidaat

KARL PÜTSEPP (12LO)
Kooliga seotud tegevus: ÕE liige, Tamme Lehe peatoimetaja
Mulje temast: Õpilasesinduse kõige tasakaalukam liige, kes hoiab kätt pulsil, et kõik oleks ka ametlikul tasandil korrektned.
Hobid: lugemine, ringide juhendamine, linnuvaatlus
Toetus: osa ÕE-st, Janette Jallai

ELIISE ELKEN (11ME)
Kooliga seotud tegevus: ÕE II asepresident, Tamme Lehe abi-peatoimetaja
Mulje temast: Väga positiivne ja aktiivne. Senise juhatuse kõige tugevam liige.
Hobid: iluuisutamine, DJ, rahvatants
Toetus: Õpilaskonna seas kõige populaarsem kandidaat

KRISTJAN LAUBHOLTS (12ME)
Kooliga seotud tegevus: Õpilaskonna esindaja hoolekogus, ÕE liige
Mulje temast: Väga aktiivne ja teotaheline, alati valmis aitama.
Hobid: kaitseliit
Toetus: Suur osa õpilaskonnast, eriti 12. klassid. ÕE-s toetus väiksem

MARILIIS HOLLO (12HU)
Kooliga seotud tegevus: endine ÕE liige
Mulje temast: Olnud tegus ürituste korraldamisel. Asjalik.
Hobid: muusika
Toetus: suur osa Puhmase oponentidest, Janette Jallai

KEEGI TEINE?
KÕIK ON VEEL LAHTINE - KANDIDAATIDE ESITAMISE TÄHTAEG ON 18. SEPTEMBRIL!

KOMMENTAAR

BRIGITA MURUTAR, TONI TAMM ja ARTUR ANDERSON JAGAVAD OMA ARVAMUST VÕIMALIKE ÕPILASPRESIDENDI-KANDIDAATIDE KOHTA

Küsisime meie kooli kolmelt abiturientilt Brigita Murutarilt (12ME), Toni Tammelt (12LO) ja Artur Andersonilt (12ME) kommentaare meie loole „Õpilasesindus otsib presidenti“.

1. Millise hinnangu annad Sina kui ÕE-väline õpilane Birgith Puhmase tööle?
2. Sa lugesid meie artikleid „Õpilasesindus otsib presidenti“, mida ütleksid kriitika kohta Puhmase suunal?
3. Kuidas kirjeldaksid nimesid, keda loos võimalike kandidaatidena välja on toodud? Keda pead neist kõige tugevamaks?

BRIGITA MURUTAR (12ME): AGRESSIIVSED SÕNAVÕTUD KASUKS EI TULE

1. Nii palju kui ma tean, siis igas valdkonnas, kus ta kaasa lööb ja on otsustanud kaasa lüüa, annab ta endast maksimumi ja on alati uuenduste poolt. Ma ütleks tema kohta tulesäde!

2. Ma ütleksin selle kohta nii, et need, kes kritiseerisid, olid opositsioonis, ja selle kohta on mul öelda ainult nii palju, et mida aeg edasi, seda rohkem mõistetakse, et isegi siis kui inimesed on kellelegagi või millegagi opositsioonis, ei tasu tüli norida ja isiklikud tundmused võiks nii koolilehest, õpilasesindusest kui ka üleüldistest asjaajamistest välja jätta.

3. Janette pole jätnud aktiivse inimese muljet ei kooli- ega klassielus. Ausalt, ma ei oska temast midagi arvata õpilaspresidenti kohal. Hollo kohta võin samuti öelda, et olen näinud teda ainult laulmas, aga mitte aktivistina meie koolielus. Nende julgete väljaütlemistega koolilehes tõmbasid nemad kaks endale ainult vett kaela.

Elken on mulle silma jäänud väga sõbraliku, positiivse ja aktiivse inimesena, seega kindlasti ta sobiks sellesse ametisse, kui ta ise oleks nõus seda vastutust võtma. Laubholts on alati aktivist, valmis kõigeks, valmis ka ootamatusteks. Kristjan on alati kahe jalaga maa peal. Pütsepp kui meie kooli kirjanduse ja eesti keele guru tuleks minu arust samuti kenasti toime.

TONI TAMM (12LO): VASTANDUMINE EI VII KUHUGI

1. Birgith on aktiivne inimene ja tegi oma tööd pühendumusega. See amet ei ole kindlasti kerge. Õpilasesindus on nüüd kindlalt pildile tõusnud.

Artur Anderson, Toni Tamm ja Brigita Murutar kommentaare jagamas.
Foto: Karl Pütsepp

2. Kriitikat tuleb igatühe kohta. Sama palju olen kuulnud ka pooldajaid, kes on tema tööga rahul. Ma arvan, et siin on mängus ka mõningad isiklikud suhted. Tähtis on, et kandidaadid ei paneks rõhku mitte vana kritiseerimisele, vaid enda uute ideede väljakäimisele. Vastandumine ei vii kuhugi.

3. Neid kandidaate on päris palju. Mina näeksin sellel kohal kogemustega inimest. Janette Jallail ja Mariliis Hollol ma ei tea, et erilisi kogemust oleks. Suured kogemused on Emma Kinnunenil ja Eliise Elkenil. Eliise on väga sõbralik ja aktiivne inimene. Karl Pütsepp suudaks koolile väga palju au tuua, seda on ta juba teinud Tamme Lehega, mis on olnud väga edukas. Laubholts on väga sõbralik ja ideid paistab tal ka olevat.

ARTUR ANDERSON (12ME): TEGEMIST EI TOHIKS OLLA MEHHIKO SERIAALIGA

1. Eelmise aasta põhjal ütlen, et nii õpilasesinduslikku tööd pole ma õpilasesinduse poolt koolisviibitud aastate jooksul näinud.

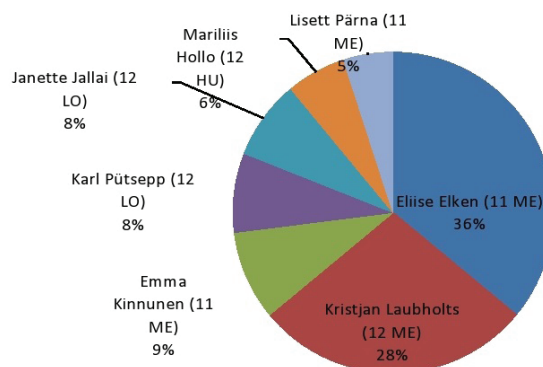
2. Kriitika tugineb pigem emotsioonidele kui faktidele. Tegemist ei tohiks olla Mehhiko seebiga. Mõne argumenti puhul tekkis küsimus, et mida president peaks siis teisiti tegema. Siinkohal pean tunnistama, et õpilasesinduse siseeluga ma kursis ei ole ning koosolekuid kommenteerida ei saa.

3. Isiklikult tean vaid üht kandidaati. Kristjan Laubholtsi kogemused ning energia on kindlasti aluseks, et olla tugev õpilaspresident. Tuginedes nähtule ning kuulnud juttudele õpilasesinduse elust, arvan ma, et ka Eliise Elken ning Emma Kinnunen oleksid arvestatavaks jõuks õpilasesinduse ladvikus.

OLULISED KUUPÄEVAD

- 18. september - tähtaeg presidendikandidaatide esitamiseks
- 21. - 23. september - aktiivne valimiskampaania
- 23. september - presidendikandidaatide debatt
- 24. september - valimispäev

Toetus võimalikele kandidaatidele

ESIMENE SEPTEMBER OLI SÜNDMUSTEROHKEM KUI TAVALISELT

Helina Kalbe (11HU)

Tänavune kooliaasta avaaktus oli kindlasti eriline, sest ukсед avas uus Tartu Tamme Gümnaasiumi koolihoone ning Tamme puisteel alustas põhikoolina Tartu Tamme Kool.

Aktus algas Tamme Kooli juures, kuhu kogunesid nii gümnasistid, põhikooliõpilased kui ka õpetajad. Esinesid väikesed tammekad ja orkester. Sõna võttis meie kooli abiturient Kristjan Laubholts. Põhikooli direktor Vallo Reimaa ja bioloogiaõpetaja Kaupo Järviste andsid gümnasistidele pidulikult üle kooli märgi ja lipu ning teele kaasa kassi luukere ja kala, mis

pidavat hea õnne tooma. Soojate soovide ja trummimängu saatel asusimegi teele Nooruse tänava üheksandasse majja – uude Tartu Tamme Gümnaasiumisse, uude koju.

Terve koolipere, eriti õpilased, oli väga evelil, suur osa meist ei olnud ju koolimaja varem seest näinud. Peale poole tunnist pidulikku rongkäiku, mida oli isegi politsei saatmas, jõudsime lõpuks uue maja juurde, mille ees ka gümnaasiumile pühendatud aktus toimus. Sõna said uue kooli direktor Ain Tõnisson, linnaeape Urmas Klaas, Haridus- ja Teadusministeeriumi kantser Janar Holm ja Tartu maavanem Reno Laidre. Meile tulid külla ka sõbrad Nõo ja Jõgeva gümnaasiumist. Uue kooli ja riigigümnaasiumiks saamise puhul kingiti Tamme Gümnaasiumile Eesti lipp, Tartu lipp ning riigigümnaasiumite lipp, kõik kolm ka aktuse lõpus heisati. Peale seda suundusid põnevusest lõhkevad õpilased õppeaasta esimesse tundi, klassijuhatajatundi.

Terve aktuse vältel saatis meid vihm, kuid see ei suutnud küll nii uhke õppeaasta alguses kellegi tuju rikkuda.

FOTOSID ESIMESELT SEPTEMBRILT

Fotode autor: Triin Sooberg

KOOLITÖÖTAJATE SUVI EHK MIDA TEGID SEL VIHMASEL SUVEL ÕPETAJAD HELGI SUURMETS ja TANEL LIIRA NING JUHIABI PILLE LIIVAMÄGI?

Lisett Pärna (11ME)

Nagu me kõik teame, ei olnud selle aasta suvi eriti suve moodi, väljaarvatud mõned päevad augustis. Oli jubedalt külm või siis kallas lihtsalt vihma. Matemaatikaõpetaja **Helgi Suurmets** kasutas seda aega aga väga targalt ning loominguliselt. Kui vihma sadas, siis Helgi maalis. Mõnel soojemal päeval pani ta ka kurgid mulda, mis kahjuks aga külmade ilmade vedu ei võtnud. Küll aga oli Suurmetsa suve tipp-sündmuseks jaanipäev, mil ta sai juba mitmendat korda vanaemaks. Palju õnne!

Õnne tuleb soovida ka füüsikaõpetaja **Tanel Liirale**, kes sai suvel taaskord isaks! Kuid see pole veel kõik, Tanelil olid ka pulmad, kus laulis meie kooli abiturient Brigita Murutar. Tähtsate sündmuste kõrvalt leidis Liira veel aega, et hoida silma peal ka uue koolimaja valmimisel.

Aga mida tegi kooli sekretär **Pille Liivamägi**, kui meie, gümnasistid, suve nautisime? Ainuõige vastus on, et TÕÖD. Kõik inimesed võtab ta laia naeratusega vastu, kuigi ise pole tegelikult puhata saanudki. Lausa imetlusväärne! Gümnasistid, võtame õppust, lükkame sügismasenduse endast eemale ning hoiame naeratust oma nägudel suve alguseni!

MEIE KOOLI KIIKS EHK MEENUTUSI SUVE- PRAKTIKATELT

Eelneval kooliaastal 10.a klassis olevate õpilaste suvepraktika toimus Muhul ja Saaremaal. Ühines ka 11.a ning koos õpiti saarte kultuurilugu. Läbi käidi palju põnevaid kohti, nagu näiteks Koguva küla, Sõrvemaa ning Panga pank. Palju põnevust tekitas ka muidugi Muhul asuv jaanalinnufarm. Nii õpilaste kui ka õpetajate meelest sobivad meie klassid väga hästi kokku ning olen kindel, et võtame ka sellel aastal ühiseid reise ette.

(Helina Kalbe)

Kaks alati naerusuist ja rõõmsat nägu koolimajas - loo autor Lisett Pärna ja Helgi Suurmets.

Foto: Britta Nõmmik

Foto: Ott Maidre

Kahepäevase praktika raames külastasime õpetajate Ott Maidre ning Anu Viigiga mitmeid põnevaid paiku. Esiteks tutvusime Tallinna Tehnika-ülikooli puidu- ja materjaliteaduskonnaga. Muuhulgas näidati meile, kuidas valmistatakse kile ning kuidas puhastatakse reovett. Pärastlõunal tegime ringreisi innovatsiooni- ja ettevõtluskeskusesse Mektory. Järgmisel päeval leidis aset spontaanne, ent kaunis jalutuskäik Toilas. Enne Tartusse naasmist käisime ka modernses Kohtla Kaevanduspargis, kus avanes võimalus minna maa alla ning teha tutvust endiste kaevandusmasinatega.

(Evelin Mühlberg)

DISC-GOLF - POPULAARSUST KOGUV MÄNG EESTIS JA MIDA SEE ENDAST KUJUTAB?

Kristi Vint (12LO)

Meie toimetaja Kristi Vint küsitles 12TE klassi noori ettevõtjaid Indrek Haldmad ja Arno Lehtsaart.

Te mõlemad tegelete disc-golfiga. Kust tekkis huvi disc-golfi vastu?

Arno: Mina mängisin esimest korda disc-golfi umbes 3 aastat tagasi. Vend rääkis, et on mõned korrad mängimad käinud ja tundus väga huvitav. Peale esimest mängimist hakkas mullegi väga meeldima ja otsustasin ka ise sellega tegelema hakata.

Indrek: Kui mina esimest korda, umbes kaks aastat tagasi, vendadega Tähtvere dendropargis mängimas käisin, võlus see mäng mind esimesest viskest. Suurepärase uudis oli minu jaoks see, et klassivend Arno Lehtsaar on juba pikemat aega disc-golfiga tegelenud. Kohe sai meile selgeks, et esimesel võimalusel läheme Tähtveresse mängima.

Milles seisneb disc-golf?

Arno: Disc-golf on hasarti tekitav sportmäng, kus mängijad peavad võimalikult väheste visete arvuga spetsiaalse lendava taldriku viskama disc-golfi korvi. Mängu võitjaks on see, kes väikseima visete arvuga läbib etteantud raja, mis tavaliselt koosneb 9 või 18 korvist. Mäng sarnaneb oma põhimõttelt tavalise palli-golfiga, kuid palli ja kepi asemel on ketas ja kettidega korv.

Miks ikkagi just disc-golf? Mis teid selle juures paelub?

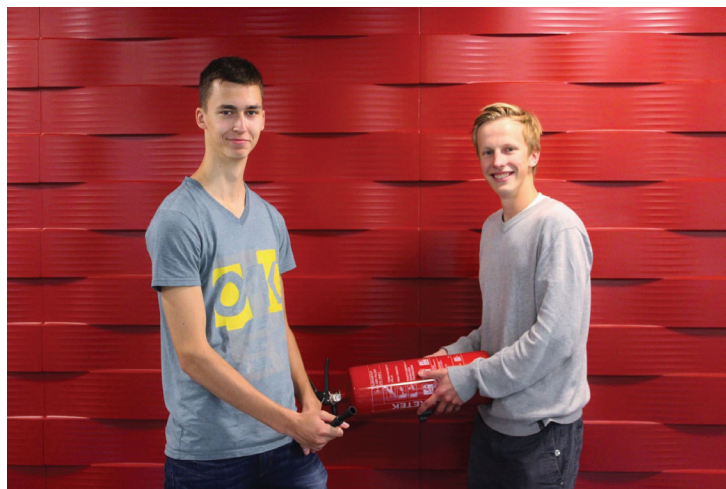
Arno: See on just selline hobi, mis hõlmab mitut tegevust: saab sõpradega koos olla, loodust nautida ja samas ka mängida. Üheks väga suureks plussiks on mängu juures selle odavus. Paaegu kõik rajad Eestis on tasuta. Piisab mõne ketta ostmisest (üks ketas on umbes 15 eurot) ja saadki mängida. Asi on odav muidugi siis, kui sa pole Indrek, kes tahab spetsiaalset pusa 70 euro eest.

Indrek: Disc-golf on ennekõike sellepärast hea, et seda saab iga kell ja ükskõik kui kaua mängida. Ei ole vaja raja eest maksta ja aega kinni panna, lähed kuna tahad. Ainuke kulutus, mis selle spordiala peale läheb, on varustus. Mängu teeb huvitavaks veel see, et iga kord on mõni eesmärk, milleni jõuda, on see siis kellelegi ära tegemine või iseenda rekordi ületamine.

Kas teil on tekkinud mänguga seoses ka mõni eesmärk tulevikuks?

Arno: Minu eesmärk on võtta mängu kui ajaviidet koos sõpradega. Oleme ka mõnel võistlusel käinud, kuid pigem mängin ikka hobikorras.

Indrek: Disc-golfis mul erilisi eesmärke pole, kuid vahel on tore mõnel võistlusel osaleda.

Indrek ja Arno julgustavad teisi õpilasfirmat looma.

Foto: Evelin Mühlberg

Kas disc-golfi populaarsus tõuseb?

Indrek: Jaa, väga kiiresti. Eestis on hetkel umbes 50 rada ning neid tekib aina juurde.

Kui tihti te mängimas käite?

Arno: See oleneb väga palju erinevatest teguritest. Vahepeal käime iga päev mängimas, mõnikord ei võta mitu nädalat mänguks vajalikke kettaid kätte.

Kas teil on peale disc-golfi kooli kõrval teisi hobbisid?

Arno: Jah, ikka. Disc-golfi mängin ma siis, kui tähtsamad asjad on tehtud. Mina pühendan enamiku ajast Jumalale. Hetkel aitan rajada erinevatesse Eesti koolidesse palvegrupe.

Indrek: Tegelen päris mitme alaga, alustades tennisest ning lõpetades võrkpalliga.

Te tegite uurimistöö raames õpilasfirma. Milles seisneb teie õpilasfirma eesmärk?

Indrek: ÕF-i eesmärk on toota mõistliku hinna eest häid disc-golfi korve, mis on kergesti teiseldatavad ja sobivad igasse majapidamisse.

Rääkige mõni huvitav juhtum, mis on seotud disc-golfiga?

Arno: Ükskord mängides tuli poole raja pealt meie juurde mees, kes küsis inglise keeles, kas võib meiega liituda. Natukese aja pärast selgus, et tegemist on mehega, kes tõi disc-golfi Ameerikast Soome ning Soomest Eestisse. Tal oli oma elust mitmeid huvitavaid jutte rääkida.

Millist nõu annaksite teistele, kes tahaksid alustada disc-golfi mängimist?

Indrek: Tark ei torma! Enne mängima asumist oleks mõistlik teha kätele sooja, et lihaseid mitte vigastada.

- * Disc-golf sarnaneb tavalise palli-golfiga, kuid palli ja kepi asemel on ketas ja kettidega korv.
- * Eesmärgiks on visata ketas võimalikult väheste visetega kettidega korvi.
- * Rada koosneb 9 või 18 korvist.
- * Võitja on see, kes väikseima visete arvuga läbib etteantud rajad.
- * Mängu põhimõtted mõeldi välja 1970-ndatel Ameerikas.
- * Disc-golfi mängitakse umbes 40 erinevas riigis.

PRAKTIKILISI NÄPUNÄITEID REBASTELE EHK KUIDAS HEAL JUHUL JÄÄDA ELLU JA PARIMAL JUHUL SAADA INIMESEKS

Karl Pütsepp (12LO)

Ilmselt olete kõik juba veidi koolieluga harjunud. Esimene september on üle elatud nagu esimesed tunnidki. Hirm on loomulik, inimene tunneb kõige tundmatu ees hirmu. See on bioloogia. Nagu ka see, et ellu jäävad kõige kohanemisvõimelisemad. Koolis pole asi võib-olla niivõrd ekstreemne, ent paremini saavad hakkama nad küll. Siinkohal tooksin teile, noored gümnasistid, välja mõningaid omapoolseid ning seega ülimalt subjektiivseid soovitusi.

1. SÜSTEEMSUS ON EDU ALUS

Koolis on kõige aluseks süsteemsus. Koguge kokku kõik töö- ja infolehed, kõik kontrolltööd, testid ja tunnikontrollid. Neid lähe teil vaja! Kas eksamiks valmistumisel või mõnes teises aines või miks ka mitte tulevases koolijärgses elus. Heaks variandiks on iga kursuse jaoks üks korralik, süsteemne õpimapp koostada.

2. KLASSIKUD, KLASSIKUD, KLASSIKUD

Olgu selleks siis klassikaline muusika, kirjandus, teater - olge kursis sellega, kuidas, millest mõtlesid inimesed enne meid. Klassikute tundmine on samuti iga intelligentse inimese loomulik tunnus. Ent pelgalt nimedest ei piisa! Kuulake ka päriselt Mozartit, Brahmsi, Liszti, Pärti; lugege Goethet, Hemingwayd, Tammsaaret, Viilidet; süvenege Picasso, Monet'e, van Goghi või Wiiralti töödesse. Avastage omad lemmikud ning mõtisklege nende ideede üle. Neid ei nimetata ilma asjata lääne

LUULENURK

Mis on see luuletaja luule?

See on: kui mõtled elule
ja millelegi muule.

Mis on see inimese osa
siin laias ilmas?
End mitte ära magada
Pea seda silmas.

Jüri Üdi

Luulenurk on uus rubriik, kus populariseerime luulemaailma - kirjutame eesti ja välisluuletajatest, tutvustame nende loomingut ning avaldame meie kooli lüürivate töid.

kultuuri tippudeks!

3. VÄÄRTKIRJANDUS LOOB VÄÄRT INIMESE

Kuigi mõistet "väärtkirjandus" on väga raske üheselt defineerida, on sel siiski pelgalt meelelahutuseks mõeldud ilukirjandusest erinevaid tunnuseid: sügavus, terviklikkus, mitmekihilisus, intensiivsus. Kõik, mida loete kohustusliku kirjavarana, on väärtkirjandus, ent sellega ei tasuks piirduda. Tõeliselt sügava arusaama saab autorist lugedes läbi kõik tema meistriteosed (mõne autori nagu Proust, Stendhal jt puhul võib see siiski keerukaks, ent kindlasti mitte võimatuks ülesandeks osutada!) või liikuda samat teemat käsitlevate, ent erinevate autorite teoste vahel, või läheneda asjale kronoloogiliselt - lugeda järjest sama ajastu, voolu teoseid. Ühesõnaga - lugege palju nii eesti kui ka väliskirjandust.

4. HINDED KORRAS - KÕIK ON KORRAS

Hoidke hindeid positiivsena kümnendast klassist alates. Nii on lihtsam! Ja probleemid suvetööga ja pidev hirmul olek jäävad ka olemata. Hinded ei ole kõige tähtsamad, ent need peegeldavad teie suhtumist õppimisse. Kõige huvipakkuvad ained, need millega tahad edaspidigi tegeleda, peaksid olema viied. Ained, mis sulle huvi ei paku, ent mis sellegipoolest on tähtsaks osaks sinu haridusteel, peaksid olema neljad ning need ained, millele sul kohe üldse annet pole, peaksid olema kolmed.

5. UURIMISTÖÖ VÕI PRAKTIKILISE TÖÖ TEEMA MÖTLE JUBA PRAEGU VALMIS

Kõikidelt gümnaasiumi lõpetajatelt eeldatakse iseseisva õpilastöö, olgu see siis uurimistöö või praktiline töö, läbiviimist. Sellest ei pääse keegi! Ja ei peakski pääsema. Kui tahad, et sul eriti hästi läheks ning üheteistkümnenda klassi II pooles järsku kiireks ei läheks, mõtle kümnendas välja juba aine, teema ning heal juhul ka juhendaja, kellega tööd tegema hakata. Nii on kindel, et töö saab õigel ajal valmis!

ERNST ENNO (1875 - 1934)

Ernst Enno on eesti luules selgelt eristuv kuju. Luuletades peamiselt noorelaste kõrgajal, ei kuulunud Enno ühtegi kirjandusrühmitusse. See oli üheks põhjuseks, miks Ernst Enno lüürika kaasaegsete seas just eriliselt heakskiitu ei saavutanud. Muidugi ühe erandiga, nimelt lasteluulega. Kui Enno sümbolistlikku orientatsioonist ning kodumaisest mütoloogias läbipõimunud luulet on ilma suurema süvenemiseta (saab luulet üldse ilma süvenemata lugeda?) raske mõista, siis Enno lasteluule on helge, ilma suurema õpetusemärgita ning väga musikaalne (nagu tegelikult kogu Ernst Enno luule). Igatahes soovitame Ennot elu (isikliku ja maailmaelu laiema) üle järele-mõtlemiseks.

Sa ära jäta!

Kõik paleused, aated, kuigi nõnda pikka, sa ära jäta, võitle nende pärast ikka.

End nende järgi raiu valgusmarmorisse, kesk elu tööd ja vaeva iseenda sisse.

See ükski õnnestab, et sa ei kipu õue, et sa ei korja varaks mõttekõlkaid põue.

Et vaata sa kui joobund oma tõe silma, ei karda ööd, ei karda enam tühja ilma:

Sa ise oma lõikus, ise oma ala ja elu tuum ja magus kogemuste pala.

1916

KÜMNENDIKUD TUTVUSID VALGEMETSAS

Helina Kalbe (11HU),
Karl Pütsepp (12LO)

Esimesel koolinädalal, kus õppetunde veel ei toimunud, sõitsid meie kooli värsked kümnendikud Põlvamaale Valgemetsa. Kahel laagripäeval õpiti õpioskuseid, seati eesmärged, tegeleti eesmärkide püstitamise ning sotsialiseerumisega.

Kuigi varasematel aastatel (v.a. eelmine õa) on toimunud sarnane laager "Õppides loon ennast" veidi hiljem, siis sel aastal sõideti välja juba kooli esimesel nädalal. Tegemist oli aga sundkäiguga, sest koolis polnud siis veel võimalik õppetunde läbi viia. Üks anonüümseks jääda soovinud õpilane tõigi laagri miinusena välja tõsiasi, et see toimus liiga vara ning kuigi üks väljasõidu põhieesmärged oligi üksteist rohkem tundma õppida, olid näod veel veidi liiga võõrad.

Põhiliselt arendati oma õpioskuseid, mängiti sotsialiseerumismänge ning võisteldi ka sportlikes katsumustes. Spordiosa oli täielikult kokku pannud kehalise kasvatuse õpetaja hr Arno Säks, kes jõukatsumusi ka juhendas ning kommenteeris. Kuigi põhilisteks konkurentideks osutusid tehnoloogia- ja loodusklass, siis pandi võidu asemel suuremat rõhku osalemisrõõmule.

Lisaks ilmestasid võistluseid õpetaja Säksi entusiasm ning humoorikad kommentaarid. Auhindu saadi sussiviskes, pallitõukes, naela pakku tagumises, direktori ja õppealajuhataja nimede kirjutamises ja paljudes muudes eriskummalistes jõukatsumustes.

Kokkuvõttes jäi kümnendikele laagrist igati positiivne mulje, tutvuti üksteise ning õpetajatega, veedeti lõbusalt aega ning süügi sai korralikult. Loodetavasti tutvumis- ja õpioskustelaagri traditsioon Tamme gümnaasiumis jätkub.

HARIDUSE (JA INIMKONNA) TULEVIKUST

Inspireerituna Marju Lepajõe mõtetest saates "Plekktrum"

Karl Pütsepp (12LO)

Mõtteavaldused ja debatid hariduse tuleviku üle on inimkonnaga tsivilisatsiooni tekkest kaasas käinud. Tänapäeva turu-majanduslikus ühiskonnas surutakse parempoolsust sisse ka haridusmaastikule. Liidame, koondame, vähendame. Kuniks me tulevikku kujundavas valdkonnas on arvamusiidriteks Jaak Aaviksoo ja Jürgen Ligi, mentaliteetidega mehed, ei saagi midagi muutuda.

Tähtsustatakse välist. Noortele kinnitatakse, et eduka tuleviku aluseks on matemaatika-informaatika. Et tähtis on valida ala, kust on võimalik head teenistust saada. Ja samal ajal ei avata igal aastal enam klassikalise filoloogial kursust. Me näeme järjest närvilisemaid inimesi, inimesi, kelle kinnisideeks on raha. Nad on selle nimel valmis kõigeks. Kalk ratsionaalne mõtlemine on meid viimas järjest õnnetumasse ühiskonda. Pole mõtteid, pole ideid. On raha. Õieti pole rahagi, sest ka see on marginaalse ühiskonnagrupi privileegiks.

Ja me näeme allakäiku oma silmadega. Raamatud, nii vähe kui neid on, on muutunud kujunduselementideks. Mõni võib ju uhkustada rea ENE-de või Piibliga, ent inimesi, kelle kodu raamatutesse mattub, naeruvääristatakse. Ja ega neid enam palju olegi. Raamatud nõuavad täit pühendumust, süvenemist maailma, mille mõistmiseks tuleb hoolikalt iga sõna lugeda. Ja ometigi on meie eesmärgiks pandud raha teenimine ning modernses tehnika-maailmas orienteerumine. Teadmiste ammutamine, lugemine pole tänapäeva prioriteetidid.

SUURE EESTLASE JUUBEL: ARVO PÄRT 80

"Suure eestlase juubel" on uus rubriik, kus iga kuu tutvustame teile ühte juubelit pidavat tunnustatud ning mõjukat eestlast.

Arvo Pärt pole mitte ainult üks tuntumaid eestlasi maailmas, vaid vaieldamatult ka kõige tuntum elav klassikalise muusika helilooja. Mis teeb Pärdi niivõrd populaarseks ning väljapaistvaks? Sõna "tintinnabul". Väliselt meeletult lihtne, sisemuselt tohutult sügav.

Selles mõttes on Pärdi menu ka veidi paradoksaalne. Sedavõrd sakraalset, sügavat muusikat kuulatakse pealiskaudsuse, kiirustamise ja mõttelageduse ajastul.

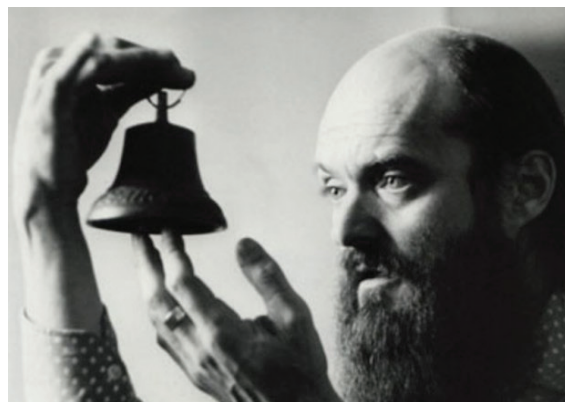
Ka meie koolis on kohustuslikke kirjanduskursuseid vähendatud. Pole filosoofiat, tõsiseltvõetavat kultuurilugu. Ladina keele õpetamisega piirduakse ühes kursuses. Seda ei saa isegi mitte sissejuhataks nimetada. Kiirpilk nagu tänapäevale kohane. Õpilaste teadmised antiigist, sellest Euroopa kultuuri sünniajast, ja teistest kultuurieppohhidest jäävad niivõrd pealiskaudsetest, et gümnaasiumi lõppedes võib väga heaks hinnata õpilase teadmisi, kes neid voolusid õiges järjekorras nimetada oskab.

Meie suurimaks ohuks ongi just pealiskaudsus. See, et me ei õpeta enam lastele tekstidesse süvenemist, sealt teadmiste ammutamist. Et me soovime neile valida tulus ala ja minna vooluga kaasa. Aga nagu ütles religiooniloolane ja tõlkija Marju Lepajõe: „Igale inimesele oma stiil“. Me peame soosima mõtlemist, julgustama noori arutlema ja süvenenult lugema. Sest vaid nii suudame luua parema tuleviku.

Ma kutsun üles sügavalt kaaluma kirjanduse, keelte, kultuuriloo ja filosoofia osakaalu suurendamist meie kooli õppekavas, et innustada õpilasi mõtlema ja arutlema. Kui me muidugi tahame mõtlemaid inimesi. Praegu paraku tundub, et turumajanduses on palju sobivamateks inimesed, kes selle majanduslikult ebaefektiivse tegevusega võimalikult vähe (või parem üldse mitte) tegeleksid.

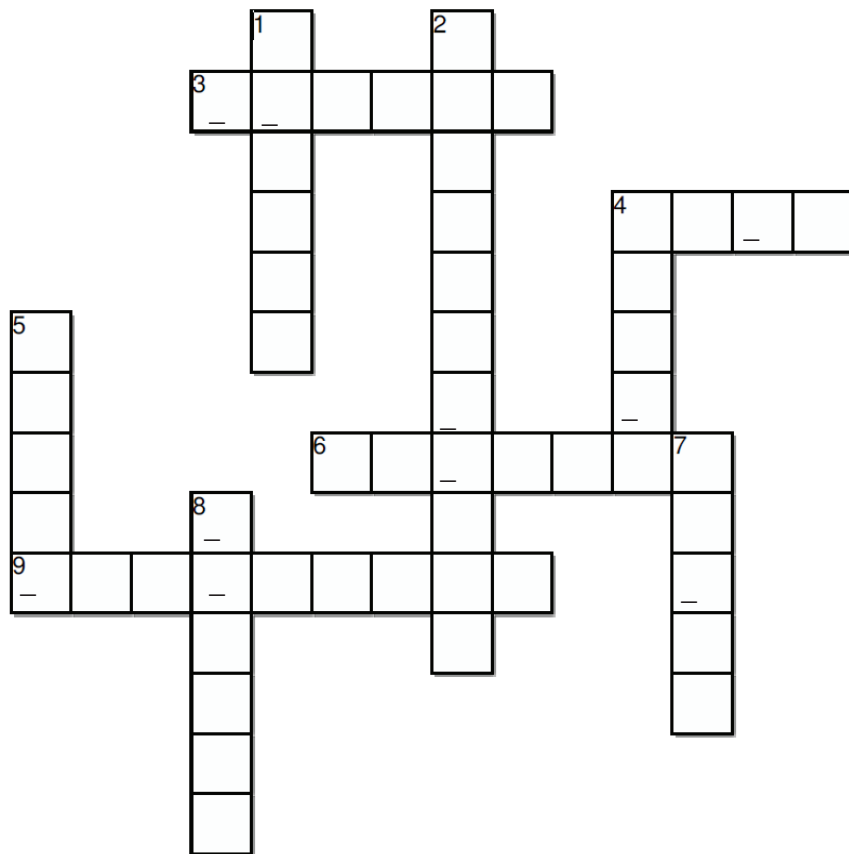
Marju Lepajõe kuus ideed ...

- 1) viia koolihariduses verbaalsusega seotud ained (kirjandus, keeled, kultuurilugu) kohasesse proportsiooni;
- 2) vähendada vastavate ainete õpetajate nädalakoormust vähemalt poole võrra (10 h nädalas), et nad suudaksid töötada loominguliselt ja individuaalselt;
- 3) vähendada lapsevanemate üldine 40-tunnine tööaeg 30 tunnile, et vanemad ei häiriks last oma kiirustamisega;
- 4) viia koolitee miinimumini; seada maapiirkondades sisse üldine koduõpetajate institutsioon, et lapsi ei veetaks ühest kohast teise;
- 5) eelisarendada radikaalselt ülikoolides kõiki humanitaariteadusi õpetajate ettevalmistuse suhtes;
- 6) alandada veini hinda märkimisväärselt (ideaalis pdl veini = kg kartuleid) jne, et motiveerida täiskasvanuid mõtlema elu üle järele nauditavas vormis.

RISTSÕNA: KIRJANDUS

Iga kuu erinev teema! Lahendussõna (kriipsudega tähtedest kokku) saada aadressile tammeleht@tammegymnaasium.ee. Õigesti vastanute vahel läheb loosi **auhind!**

Across

- 3. 18. sajandi alguses välja kujunenud kirjandusžanr
- 4. Kreeka jumalate murdumatu töötuse jõgi
- 6. Mäeküla piimamehe perekonnanimi
- 9. Giovanni Boccaccio peateos

Down

- 1. Nipernaadi eesnimi
- 2. Noormees, kes sooritas kuriteo ja sai karistuse
- 4. 1917-1919 Eestis tegutsenud kirjanduslik rühmitus
- 5. 'Kuristik rukkis' autori teine eesnimi
- 7. Andrese naaber
- 8. 'Ekke Moori' autori perekonnanimi

Reklaam

Tule jalga keerutama!

Armsad neid ja noormehed, ootame teid rahvatantsu! Valikkursus toimub esmaspäeviti 6. tunnil, juhendajaks Katrin Roodla.

Tule ja proovi, sest tantsupeod ootavad just Sind! :)

MEEDIAHUVILISED TAMMEKAD!

Tamme gümnaasium otsib huvilisi, kes sooviksid tegeleda kooliraadio ja koolitelevisiooni arendamisega.

Võimalused selleks on olemas ja väga heal tasemel!

Maarika.Pokinen@tammegymnaasium.ee

Tamme Leht kutsub!

SAADA MEILE OMA KAASTÖID: JUTTE, ARUTLUSI, LUULETUSI, PILTE!

Varia- ja omaloomingu-külje toimetaja
Triin Hunt

tammeleht@tammegymnaasium.ee